

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж4 49/22
1.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Мاستиловић, председника већа, Весне Миљуш и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Никола Радојевић, адвокат из Београда, ул. Кајмакчаланска бр.41а/2, против туженог Друштва за новинску издавачку делатност “Dan Graf” д.о.о. из Београда, ул. Алексе Ненадовића бр.19, чији је пуномоћник Владимир Ђерић, адвокат из Београда, ул. Влајковићева бр.28, ради повреде ауторског права и накнаде штете, одлучујући о жалби туженог изјављеној против пресуде Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, у седници већа одржаној дана 1.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, у ставу првом и другом, а жалба туженог **ОДБИЈА**, као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, у ставу трећем изреке, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужилци на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужилце, два пута фотографије “ББ”, без назначења имена или псеудонима тужилце као аутора, исплати износ од по 15.000,00 динара, укупно 30.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, док се у преосталом делу до досуђених 60.000,00 динара за износ од 30.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате, тужбени захтев **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, у ставу петом изреке, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужилци на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора јавним саопштавањем ауторског дела тужилце, два пута фотографије “ББ”, у непотпуној и измењеној форми, исплати износ од по 15.000,00 динара укупно 30.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, док се у преосталом делу до досуђених 60.000,00 динара за износ од 30.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате,

тужбени захтев **ОДБИЈА** као неоснован.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка садржано у ставу седмом изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 64.100,00 динара са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема решења.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог изјављена против става четвртог и шестог изреке пресуде Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, као недозвољена.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П4 193/20 од 15.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље, па је утврђено да је тужени повредио ауторско право тужиље, тако што је дана ... године у дневним новинама “Данас” број издања ..., неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиље-фотографију “ББ” без назначења имена или псеудонима тужиље као аутора и ауторско дело је јавно саопштио у непотпуној и измењеној форми, и то: на 1/8 насловне стране у горњем десном углу насловне стране фотографију “ББ”, на 1/8 стране бр.3 у горњем левом углу текста под насловом “...”, фотографију “ББ”. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да јој на име накнаде неимовинске штете због повреде ауторског права јер је дана ... године у дневним новинама “Данас”, број издања ..., неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиље-фотографију “ББ” и то: на 1/8 насловне стране у горњем десном углу насловне стране фотографију “ББ”, на 1/8 стране бр.3 у горњем левом углу текста под насловом “...” и фотографију ББ, исплати износ од по 18.800,00 динара, за свако неовлашћено саопштење ауторског дела тужиље, укупно 37.600,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом трећим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиље, па је обавезан тужени да јој на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права аутора јер је дана ... године у дневним новинама “Данас” издање ..., неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиље – фотографију “ББ” без назначења имена или псеудонима тужиље као аутора, и то: на 1/8 насловне стране у горњем десном углу насловне стране, на 1/8 стране бр.3 у горњем левом углу текста под насловом: “ББ: Нећу се предати” исплати износ од по 30.000,00 динара, за свако од наведених саопштавања ауторског дела тужиље, укупно 60.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писаног отправка пресуде. Ставом четвртим изреке делимично је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име два објављивања фотографије “ББ” у дневним новинама “Данас” од ... године, без назначења имена или псеудонима тужиље као аутора, поред износа досуђених ставом трећим изреке ове одлуке са каматом, исплати износ од још по 20.000,00 динара, за сваку од наведених објављених објављивања ауторског дела

укупно за 40.000,00 динара са траженом каматом, као неоснован. Ставом петим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиле, па је обавезан тужени да јој на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права тужиле, јер је дана 26.11.2018. године, неовлашћено јавно саопштио ауторско дело тужиле – фотографију “ББ” у непотпуно или измењеној форми, и то: 1/8 насловне стране у горњем десном углу насловне стране, објављивањем фотографије “ББ” у измењеној форми, фрајовану (исечену) на 1/8 стране бр.3 у горњем левом углу текста под насловом: “...” објављивањем фотографије и “ББ” у измењеној форми, фрајовану (исечену) исплати износ од по 30.000,00 динара, за свако од два наведена саопштавања ауторског дела тужиле у измењеној и непотпуној форми, укупно 60.000,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом шестим изреке делимично је одбијен тужбени захтев тужиле којим је тражила да се обавезе тужени да јој на име накнаде неимовинске штете због повреде моралног права тужиле, објављивањем два пута фотографије – ауторског дела тужиле “ББ” у непотпуној или измењеној форми, поред износа досуђених ставом петим изреке ове пресуде са каматом исплати износ од по још 20.000,00 динара, по сваком јавном саопштавању ауторског дела тужиле у измењеној или непотпуној форми са траженом каматом за износ од још 50.000,00 динара са каматом, као неоснован. Ставом седмим изреке обавезан је тужени да тужилци накнади трошкове парничног поступка у износу од 78.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправака пресуде, са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу побијајући је у целисти, из свих законских разлога због којих се пресуда може побијати. Трошкове другостепеног поступка тражио је одређено.

Испитујући правилност побијане пресуде, у смислу одредби члана 386. Закона о парничном поступку, Апелациони суд је оценио да је жалба туженог делимично основана, а делимично недозвољена.

У спроведеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка садржане у члану 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, а неосновано се жалбом указује на битну повреду одредаба парничног поступка из тачке 12. ове законске одредбе, изрека побијане пресуде је јасна и разумљива, не противречи датим разлозима, дати су јасни разлози о битним чињеницама па се њена законитост и правилност могу испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је професионални фотограф више од 15 година, завршила је Академију уметности, одсек фотографија. Аутор је фотографије “ББ”, која је настала ... године у оквиру извештавања са суђења испред зграде Специјалног суда у коме су учествовали ББ и ВВ. На оригиналној фотографији се налазе ББ и ВВ, а у позадини је приказан простор у оквиру кога је фотографија снимљена. Тужени је фотографију неовлашћено јавно саопштио у дневним новинама “Данас” број издања ..., јер је ауторско дело тужиле саопштио без њене сагласности. Дело је саопштио без означавања имена или псеудонима тужиле, као и у непотпуној и измењеној форми. Тужени је саопштио фотографију “ББ” укупно два пута у

штампаном издању дневних новина “Данас” у оквиру текста под насловом „...“. Фотографија је исечена и извојен је са фотографије само лик ББ без приказивања позадине и друге особе са фотографије уз сечење дела левог рамена и стављена на насловну страну, а фотографија објављена на 3 страни објављена је тако што је објављен само издвојени лик ББ без сечења левог рамена и са делом уз задржавање дела позадине оргиналне фотографије. Тужилји је објављивање фотографије без назначења да је аутор и у измењеној форми сметало, јер јој се тужени као аутору није обратио за дозволу и њена фотографија је објављена у непотпуној и измењеној форми.

На овако правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе чл. 2 став 2, 15,16, 17,19, 20, 30, 204, 205 и 207. Закона о ауторским и сродним правима, приликом доношења одлуке у ставу првом и другом изреке побијане пресуде. Тужилја као аутор дела има искључиво право да допусти или не допусти да се њено име, псеудоним или знак назначе на сваком примерку дела. Такође аутор има овлашћења да се супроставља сваком незаконитом поступању. Правилно је првостепени суд закључио да је тужени повредио ауторска права тужилје, јер је без знања и одобрења тужилје неовлашћено саопштио ауторско дело, фотографију тужилје без назначења имена или псеудонима тужилје као аутора и у непотпуној и измењеној форми чиме је тужилји проузроковао материјалну штету. Имајући у виду да је тужени спорну фотографију саопштио на насловној и на 3. страни дневних новина “Данас” године, чији је власник и издавач, првостепени суд је, полазећи од прегледа минималних цена фотографија Тарифника УЛУПУДС-а, којим је прописана цена за објављивање у новинама са тиражом преко 20.000 примерака на формату 1/8 по једној објави плаћа износ у динарској противвредности од 160 поена, а 1 поен = 1 евро по средњем курсу Народне банке Србије на дан пресуђења, правилно обавезао туженог да јој на име накнаде материјалне штете исплати износ од по 18.800,00 динара за свако неовлашћено саопштење њеног ауторског дела, односно укупно 37.600,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења као дана доспелости па до исплате, сходно одредби члана 189. став 2. и 277. Закона о облигационим односима. Из наведених разлога, ожалбена пресуда потврђена је у ставу првом и другом изреке, а жалба туженог одбијена.

Неосновани су наводи жалбе да је првостепени суд тужилји признао превисоке износе накнаде материјалне штете. Ово стога што је новчана накнада на име повреде имовинских права тужилје као аутора досуђена на основу минималних накнада које предвиђа УЛУПУДС. Тужилја је професионални фотограф те може да као накнаду тражи и минимални износ који предвиђа Тарифник удружења а досуђени износи представљају правичну новчану накнаду у конкретном случају.

Нису основани ни жалбени наводи да је првостепени суд приликом доношења ожалбене пресуде пропустио да узме у обзир и цени наводе туженог, којима је предметна фотографија “ББ” пренета као илустрација новинских извештаја у вези са текућим догађајима о којима се извештава јавност, односно у оквиру изештавања и медијски испраћених догађаја у Косовској Митровици. Ово због тога што се у конкретном случају ради о фотографији која је сачињена 2013. године везано за догађај из тог периода, а не у оквиру дешавања у Косовској Митровици 2018. године, а фотографија особе која је актер овог догађаја објављена је без сагласности аутора предметне фотографије.

Правилна је и одлука првостепеног суда да је саопштавањем предметне фотографије од стране туженог извршена повреда моралног права аутора, јер тужила није означена именом или псеудонимом, а фотографија је објављена у непотпуној и измењеној форми, те на који начин је тужила претрпела неимовинску штету коју је тужени дужан да надокнади, те тужили у смислу одредбе члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, у вези члана 205. став 2. Закона о ауторским и сродним правима припада правична новчана накнада.

Међутим, основано жалбом тужени указује да досуђена висина накнаде нематеријалне штете није адекватна учињеној повреди, због чега побијана пресуда у односу на став трећи и пети изреке је захваћена погрешном применом материјалног права. Приликом одмеравања висине накнаде проузроковане неимовинске штете по оба основа незначавањем аутора и саопштавање у измењеној и непотпуној форми, првостепени суд није водио рачуна о свим околностима конкретног случаја и није у смислу одредбе члана 200. став 2. Закона о облигационим односима водио рачуна о значају повређеног добра у циљу коме та накнада служи. Ценећи све субјективне и објективне околности и водећи рачуна о значају повређеног добра, значају означавања аутора именом или псеудонимом, о интегритету ауторског дела као и о повреди форме, накнадом нематеријалне штете изазване душевним боловима аутора треба постићи душевну равнотежу, те је потребно да ова накнада представља сатисфакцију титулара повређеног добра и не сме имати лукративни карактер. Досуђена накнада неимовинске штете по оба основа вишеструко превазилази овај износ, јер овај суд налази да је тужила доживела сатисфакцију и самим утврђењем да је тужени повредио њено ауторско право, што је садржано у ставу првом изреке побијане пресуде, у смислу одредби члана 199. Закона о облигационим односима. Зато, ценећи саму фотографију и њену садржину, прилике у којима је настала, начин како је тужила доживела саопштавање спорне фотографије, другостепени суд налази да досуђени износ од 60.000,00 динара (30.000,00 динара по фотографији због неозначења имена тужиле) и 60.000,00 динара, (30.000,00 динара по фотографији због објављивања предметне фотографије у измењеној и непотпуној форми) су превисоко одмерени. Овај суд налази да ће тужила до пуне сатисфакције доћи износима од по 15.000,00 динара по фотографији за штету насталу незначавањем имена тужиле, укупно 30.000,00 динара и износима од по 15.000,00 динара по фотографији на име повреде форме дела, укупно 30.000,00 динара, те су ови износи адекватни претрпљеној штети. Из наведених разлога, одлука у ставу трећем и петом изреке првостепене пресуде је преиначена досуђивањем износа од по 30.000,00 динара према одредби члана 200. став 2. Закона о облигационим односима, док се у преосталом досуђеном делу од по 30.000,00 динара, за износе од још по 30.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од пресуђења па до исплате, тужбени захтев одбија као неоснован.

Преиначење побијане пресуде у ставу трећем и петом изреке утицало је и на висину трошкова спора на чију накнаду тужила има право, те је применом одредаба чланова 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку тужили досуђена накнада трошкова сразмерно износу са којим је коначно успела у спору у границама захтева за њихову накнаду, и то на име награде пуномоћнику за састав тужбе у износу од 9.000,00 динара увећано за 50% за више постављених захтева, укупно износ од 22.500,00 динара, за састав једног образложеног поднеска износ

од 9.000,00 динара, за заступање на два одржана рочишта од по 10.500,00 динара, трошкови за судске таксе на тужбу и првостепену одлуку сразмерно успеху у спору од по 5.800,00 динара, па је тужиљи досуђен укупан износ од 64.100,00 динара на име парничних трошкова са законском затезном каматом почев од дана извршности па до исплате, у смислу члана 277. Закона о облигационим односима

Тужиља није успела у спору у ставу четвртм и шестом изреке пресуде јер је тужбени захтев у овом делу одбијен, па тужени нема правни интерес да одлуку у том делу побија, због чега је жалба туженог у том делу одбачена као недозвољена, у смислу члана 378. став 3. Закона о парничном поступку. Зато је одлучено као у ставу петом изреке ове пресуде, у смислу члана 389. став 1. Закона о парничном поступку.

Захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен јер је тужиља у спору по основу успела, а одлука по жалби туженог је у једном делу преиначена само у погледу досуђене висине штете која је у поступку утврђена.

С обзиром на наведено, одлука као у изреци донета је на основу члана 390, 394. тачка 4, 401. став 3. и 165. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Весна Мاستиловић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић